

Obećanja Europi ispunjena:

Priča o Komisiji Ursule von der Leyen

Obećanja Europi ispunjena: Priča o Komisiji Ursule von der Leyen

Europska komisija
Glavna uprava za komunikaciju
1049 Bruxelles
BELGIJA

PDF ISBN 978-92-68-12895-4 doi:10.2775/226460 NA-05-24-113-HR-N

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2024.

Sadržaj

Kad je Komisija Ursule von der Leyen u prosincu 2019. počela s radom, Europi je obećala hrabrost i ambiciju. Obvezali smo se da ćemo ispuniti težnje građana EU-a, a probleme rješavati čim se pojave. Odonda ova Komisija neumorno radi i ispunjava zadaće koje su joj povjerili europski građani.

Ispunjavamo obećanja. Držimo se onih šest prioriteta koje smo postavili na početku mandata i rješavamo neke od najvećih problema s kojima se Europa ikad suočila.

Od borbe protiv globalne pandemije do suočavanja s ekstremnim događajima koje su izazvale klimatske promjene, od odgovora na brutalnu rusku ratnu agresiju na Ukrajinu do energetske krize kakva se ne pamti desetljećima, zasukali smo rukave i bacili se na posao. Usprkos tim brojnim krizama, Komisija se okreće budućnosti i bavi se problemima s kojima će se suočiti budući naraštaji Europljana. Pokazali smo vrijednost odvažne Unije.

Ovo je priča o Komisiji Ursule von der Leyen.

Hrabro protiv kriza

Pobjeda nad pandemijom

Kad je svijet pogodila najteža pandemija ove generacije, **Komisija je preuzela odgovornost za zaštitu života, izvora prihoda i gospodarstva**.

Pomogli smo u istraživanju i rekordno brzom uvođenju spasonosnog cjepiva. Svim Europljanima cjepivo je istovremeno bilo dostupno, bez obzira na to u kojoj državi članici živjeli. U ime država članica osigurali smo **4,6 milijardi doza cjepiva**, da zaštitimo Europljane i da cjepivo podijelimo s partnerskim zemljama. **Više od 80 % odraslog stanovništva EU-a primilo je barem prvi ciklus cjepiva.**

Cijepljenje je omogućilo oprezno otvaranje granica, a mi smo za Europljane pripremili praktična pomagala za sigurno putovanje. **Uveli smo EU digitalnu COVID potvrdu** kojom se povezalo 78 zemalja i područja. To je sada prihvaćeno u svijetu kao model sustava koji omogućuje mobilnost i štiti građane od pandemija.

Budući da su ograničenja kretanja prijetila zatvaranjem poduzeća i nestankom radnih mjesta, osmislili smo instrument za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE). Uz njegovu je pomoć u 2020. **2,5 milijuna poduzeća nastavilo poslovati, a 31,5 milijuna Europljana ostalo je zaposleno,** pa je izbjegnuta golema gospodarska i socijalna kriza. Kad su granice zatvorene, a roba zapela na cestama, **zeleni koridori omogućili su prometovanje i spriječili nestašicu osnovne robe**.

NAJVAŽNIJA POSTIGNUĆA

Komisija je farmaceutskim poduzećima **obećala kupnju uspješnih cjepiva** i tako **pomogla da se financira razvoj učinkovitih cjepiva**.

Od donošenja strategije EU-a za cjepiva do isporuke prvih serija cjepiva protiv bolesti COVID-19 državama članicama prošlo je samo šest mjeseci.

Samo **15 tjedana** nakon Komisijina prijedloga **EU digitalna COVID potvrda** omogućila je građanima svih država članica **da lakše i sigurnije putuju**.

Do ljeta 2023. **izdane su 2,2 milijarde EU digitalnih COVID potvrda**, koje su Europljanima pomogle da sigurno putuju. **EU-ovim pristupnikom**, koji je omogućio sigurnu provjeru digitalnih potvrda uz zaštitu privatnosti pojedinaca, bilo je povezano 78 zemalja i područja.

Bojana iz Bugarske, liječnica koja je radila kao novinarka, u pandemiji se vratila medicini kao medicinska sestra na prvoj liniji. U 2023. osposobila se za medicinskog tehničara u **novim bugarskim helikopterima hitne pomoći, koji su kupljeni sredstvima EU-a uz pomoć instrumenta NextGenerationEU**. Sad čeka prvo dijete i raduje se času kad će se pridružiti helikopterskoj floti.

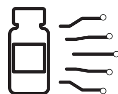

© Vihren Georgiev, 2023

Tim Europa (institucije EU-a i države članice) **mobilizirao je 53,7 milijardi eura pomoći partnerskim zemljama** za rješavanje neposredne zdravstvene krize, jačanje njihovih zdravstvenih sustava i ublažavanje socioekonomskih posljedica.

© Adobe Stock

Zajednički smo pokrenuli inicijativu **Akcelerator pristupa alatima za borbu protiv bolesti COVID-19** (Akcelerator ACT) kako bismo potaknuli razvoj i cijelom svijetu osigurali jednaku dostupnost cjepivima i lijekovima za COVID-19.

Akcelerator ACT razvijen je u okviru **COVAX-a, multilateralnog nastojanja da se osigura cjepivo za zemlje u razvoju**. Kao Tim Europa i dalje smo najveći donator cjepiva za COVID-19 u okviru COVAX-a.

Poduzeli smo **dosad nezabilježene mjere pomoći** da bi se Europljani lakše nosili sa **socijalnim i gospodarskim problemima** koje je pandemija donijela.

Instrument SURE, naš instrument za financiranje programa skraćenog radnog vremena u cijelom EU-u, bio je 2020. **potpora za oko 31,5 milijuna zaposlenika i samozaposlenih osoba te više od 2,5 milijuna poduzeća.** To je **gotovo trećina ukupnog broja zaposlenih osoba i više od četvrtine poduzeća** u državama članicama korisnicama. U 2021. potporu je primilo još 9 milijuna ljudi i više od 900 000 poduzeća. Ukupno je **u okviru instrumenta SURE 19 država članica primilo 98,4 milijarde eura financijske pomoći**.

SURE

- **19 država članica** primilo **98,4 milijarde eura** financijske pomoći.
- Pomoć je 2020. **dobilo oko 31,5 milijuna zaposlenika i samozaposlenih osoba** i **više od 2,5 milijuna poduzeća.**

Zahvaljujući visokom kreditnom rejtingu EU-a, **instrumentom SURE** državama članicama pomoglo se i da uštede oko **9 milijardi eura** na kamatama.

Zaštita **radnih mjesta** olakšala je **brz gospodarski oporavak Europe 2021**.

Komisija je predstavila **Investicijsku inicijativu kao odgovor na koronavirus i Investicijsku inicijativu plus kao odgovor na koronavirus (CRII i CRII+)**. Ti su instrumenti **pomogli državama članicama u kupnji medicinske opreme, plaćanju zdravstvenih radnika te pružanju potpore radnicima i MSP-ovima** tako što su rashodi koji se odnose na COVID-19 postali, i retroaktivno, prihvatljivi u okviru kohezijske politike.

Kad je riječ o budućnosti, počeli smo graditi **europsku zdravstvenu uniju radi pripreme i odgovora na zdravstvene krize**. Uz pomoć **europskog plana za borbu protiv raka** osiguravamo dostupnost i cjenovnu pristupačnost medicinskih potrepština te suradnju država članica na poboljšanju prevencije, liječenja i naknadne skrbi za sve bolesti, posebno za **rak**.

Poticaj oporavku Europe

Kao što su cjepiva istodobno doprla do svih Europljana, **potrudili smo se i da se gospodarstva svih država članica, a posebno onih koje su najteže pogođene pandemijom, brzo oporave**. Suočeni s **najgorom recesijom** od Drugog svjetskog rata, **ostvarili smo i najsnažniji oporavak** nakon tog poslijeratnog. To je bilo moguće jer smo pripremili odvažan novi plan za prikupljanje novca na tržištu i zajedničko ulaganje u oporavak i otpornost Europe.

Instrument NextGenerationEU povećao je povjerenje u naše gospodarstvo. Vrijedan je više od **800 milijardi eura** i kombinacijom ulaganja i reformi potiče naša gospodarstva. Stotine projekata financiranih u okviru instrumenta NextGenerationEU već **donose konkretne rezultate za Europljane,** od odobalnih vjetroelektrana do električnih vlakova, od vrhunskih digitalnih javnih usluga do najsuvremenijih bolnica. Istodobno, države članice EU-a strateški upotrebljavaju instrument NextGenerationEU za provedbu temeljitih reformi, kao što su reforme tržišta rada, mirovinske reforme i ubrzano izdavanje dozvola za obnovljive izvore energije. Tako naša Unija jača blagostanje Europe.

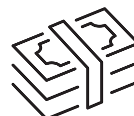

Koralmska željeznica, nova željeznička pruga dugačka 130 km, povezuje **austrijske gradove** Graz i Klagenfurt i **skraćuje putovanje za 3 sata i 45 minuta**. S **ulaganjima u iznosu od 543 milijuna eura iz instrumenta NextGenerationEU** to je projekt koji donosi konkretnu korist za 1,1 milijun stanovnika te regije.

NAJVAŽNIJA POSTIGNUĆA

U okviru instrumenta NextGenerationEU naglasak je na **čistoj i digitalnoj tranziciji**. Plaćanja državama članicama uvjetovana su mjerljivim i progresivnim rezultatima, a to motivira tijela da ostvare reforme i ulaganja na koje su se obvezala.

Do veljače 2024. u okviru instrumenta NextGenerationEU **isplatili smo gotovo 225 milijardi eura,** što je dovelo do gospodarskog oporavka Europe nakon pandemije i povećalo socijalnu i gospodarsku otpornost Unije.

Ambiciozni ciljevi tog instrumenta kad je riječ o financiranju za djelovanje u području klime (37 %) i digitalno djelovanje (20 %) uvelike su premašeni, pri čemu je **40 % sredstava potrošeno na djelovanje u području klime, a 26 % na digitalno djelovanje**. Ta su sredstva velika pomoć socijalnim i kohezijskim mjerama.

5,8 milijuna
ljudi
u EU-u iskoristilo je mjere zaštite od katastrofa povezanih s klimatskim promjenama

Zahvaljujući ulaganjima u klimatsku politiku u okviru instrumenta NextGenerationEU **5,8 milijuna ljudi u EU-u iskoristilo je mjere zaštite od katastrofa povezanih s klimatskim promjenama**, a ušteđeno je 22 milijuna megavatsati energije.

NEXT GEN EU

Više od
800 milijardi eura
u okviru instrumenta NextGenerationEU

U Francuskoj je iz instrumenta NextGenerationEU financirana energetski učinkovita obnova 20 000 socijalnih stanova. **U Španjolskoj** je financirano više od 60 poduzeća u području istraživanja i inovacija za održivu mobilnost.

Mehanizam za oporavak i otpornost:
pomaže da se ostvare naši klimatski i digitalni ciljevi

40 % rashoda za ulaganja i reforme u području KLIME

26 % rashoda za poticanje DIGITALNE tranzicije

Osiguravamo i **financijska sredstva za nacionalne projekte koji se bave ublažavanjem klimatskih promjena**. Na primjer, **grčki plan oporavka** uključuje mjere za poticanje civilne zaštite i odgovora na šumske požare i poplave, kao i prilagodbu prometne infrastrukture klimatskim promjenama.

U **slovenskom su planu oporavka mjere za borbu protiv poplava**. Nakon bujica u kolovozu 2023. osnovali smo radnu skupinu u kojoj su predstavnici Komisije i Slovenije proučili kako postojećim financijskim sredstvima EU-a bolje pomoći pogođenim područjima.

© Adobe Stock

U okviru instrumenta NextGenerationEU **gotovo 18 milijuna kućanstava u EU-u dobilo je pristup brzom internetu, a za 247 milijuna korisnika uvedene su ili poboljšane javne digitalne usluge**.

© Adobe Stock

Reformama u okviru instrumenta NextGenerationEU **države članice smanjile su i nepotrebno administrativno opterećenje i unaprijedile poslovanje**. Italija je, primjerice, uz pomoć nekoliko reformi poboljšala uvjete poslovanja i na četiri dana skratila vrijeme potrebno za osnivanje poduzeća.

Europska poduzeća iskorištavaju mogućnosti koje nudi instrument NextGenerationEU. Švedska Elekta i nizozemski Philips isporučuju Malti ključne komponente za **linearni akcelerator magnetske rezonancije za liječenje raka, jedan od oko 100 takvih uređaja u svijetu, što je pokazatelj pravog europskog partnerstva**.

Odlučna reakcija na rusku invaziju na Ukrajinu

Dok su ruski tenkovi prelazili granicu, **naša se Unija složno, snažno i odlučno svrstala uz Ukrajinu**. A Komisija je još jednom pokazala da zna što radi. **Otvorili smo vrata EU-a za više od četiri milijuna ukrajinskih izbjeglica**. Organizirali smo isporuku dosad nezabilježene humanitarne, financijske i vojne pomoći EU-a i država članica, koja je već **prešla vrijednost od 88 milijardi eura, od čega je 28 milijardi eura vojna pomoć**. Blisko surađujemo s partnerima iz skupine G-7 kako bi svaki euro otišao onamo gdje je u Ukrajini najpotrebniji.

Diktator u Kremlju mislio je da će Europljani biti nesložni. Naša složnost pokazala je da nema pravo. Bit ćemo uz Ukrajinu dok god to bude potrebno. U okviru novog **Instrumenta za Ukrajinu** u sljedeće četiri godine osigurat ćemo još **50 milijardi eura** za pružanje osnovnih usluga – rada škola te isplate plaća i mirovina, dok se ukrajinski narod bori protiv agresora. Svaka ukrajinska pobjeda protiv tog agresora pobjeda je i zajedničke europske sigurnosti.

Podupiremo i reforme koje provodi Ukrajina te **njezino približavanje EU-u**. Prepoznajući golem napredak Ukrajine i težnje njezinih građana, Unija je na temelju preporuke Komisije donijela povijesnu odluku o **otvaranju pristupnih pregovora s tom zemljom.**

U cijelom svijetu pomažemo ublažiti učinak ruske agresije. Kad je ruski rat zaprijetio svjetskom prehrambenom krizom, osmislili smo vlastita rješenja i ukrajinsko žito dopremili u zemlje kojima je najpotrebnije.

Izvezeno je oko **122 milijuna tona** ukrajinskih proizvoda

*Od svibnja 2022. do siječnja 2024.

Otvorili smo koridore solidarnosti, uz pomoć kojih smo izvezli **122 milijuna tona ukrajinskih proizvoda**, među kojima i gotovo **64 milijuna tona poljoprivrednih proizvoda uglavnom za izvoz**.

Istodobno, predvodimo i nastojanje da Rusija odgovara za svoja djela i da plati za razaranja koja je prouzročila. Donijeli smo **13 paketa sankcija** kojima želimo oslabiti moskovski ratni stroj. **U EU-u smo imobilizirali imovinu ruske središnje banke u vrijednosti većoj od 200 milijardi eura**. Pomažemo u prikupljanju dokaza o ratnim zločinima Rusije i njezinu zločinu agresije, jer Europa je sinonim za međunarodno pravo.

NAJVAŽNIJA POSTIGNUĆA

Rat Rusije protiv Ukrajine samo je zbližio EU i Ukrajinu: Ukrajina je sada **službena kandidatkinja za pristupanje EU-u, a na preporuku Komisije pristupni pregovori dobili su zeleno svjetlo.**

Od početka rata mobilizirali smo i razvili jedinstvene oblike gospodarske, humanitarne i vojne pomoći, a ukupna potpora EU-a i država članica premašila je **88 milijardi eura**.

Instrument za Ukrajinu

Kako bi Ukrajina i dalje mogla sa sigurnošću računati na potrebna sredstva, predložili smo **Instrument za Ukrajinu**, kojim će se toj zemlji od 2024. do 2027. **osigurati do 50 milijardi eura u obliku bespovratnih sredstava i povlaštenih zajmova.**

50 milijardi eura
za razdoblje od 2024. do 2027.

Komisija je preuzela vodeću ulogu u koordiniranju međunarodne gospodarske potpore Ukrajini tako što je domaćin tajništva **višeagencijske platforme za koordinaciju donatora**, pod vodstvom skupine G-7.

Kad je Rusija blokirala plovidbu Crnim morem, mi smo koridorima solidarnosti uspostavili **alternativne rute za ukrajinsku trgovinu.** Od svibnja 2022. do siječnja 2024. koridori solidarnosti omogućili su **izvoz 122 milijuna tona** i **uvoz 45 milijuna tona robe**, ukupne vrijednosti oko **139 milijardi eura**.

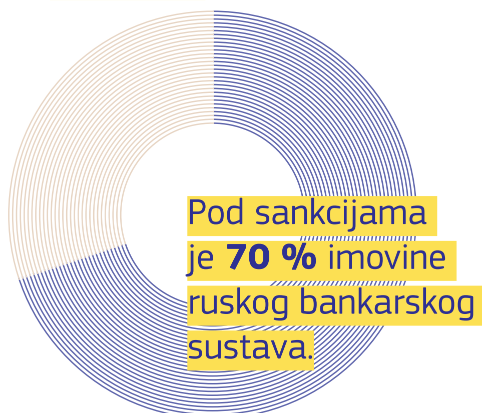

EU i države članice mobilizirali su i **više od 28 milijardi eura vojne pomoći** Ukrajini za obranu, uključujući više od **6 milijardi eura iz Europskog instrumenta mirovne pomoći**. Nadalje, u okviru misije EU-a za vojnu pomoć Ukrajini dosad je **osposobljeno više od 40 000 ukrajinskih vojnika**.

Komisija je u rekordnom opsegu i u rekordnom roku pripremila i provela **13 paketa opsežnih sankcija** protiv Kremlja i njegovih saveznika kako bi im potkopala sposobnost financiranja i vođenja rata.

EU je postigao dogovor o **isključivanju glavnih ruskih banaka** iz sustava SWIFT

Sankcije EU-a trenutačno se primjenjuju na više od **2000 osoba i subjekata.** U EU-u **je zamrznuto više od 28 milijardi eura njihove privatne imovine**.

Naše sankcije obuhvaćaju **58 % izvoza EU-a u Rusiju prije invazije i 61 % predratnog uvoza.** Zabranili smo **uvoz sirove nafte koja se prevozi morskim putem i rafiniranih naftnih derivata iz Rusije**. Budući da je otprilike polovina ukupnog ruskog izvoza nafte odlazila u EU (71 milijarda eura u 2021.), učinak je bio snažan.

Komisija i Visoki predstavnik predložili su, a države članice razmatraju prijedlog da se **izvanredni prihodi** od upravljanja imobiliziranom imovinom ruske središnje banke u EU-u **iskoriste za potporu oporavku i obnovi Ukrajine**.

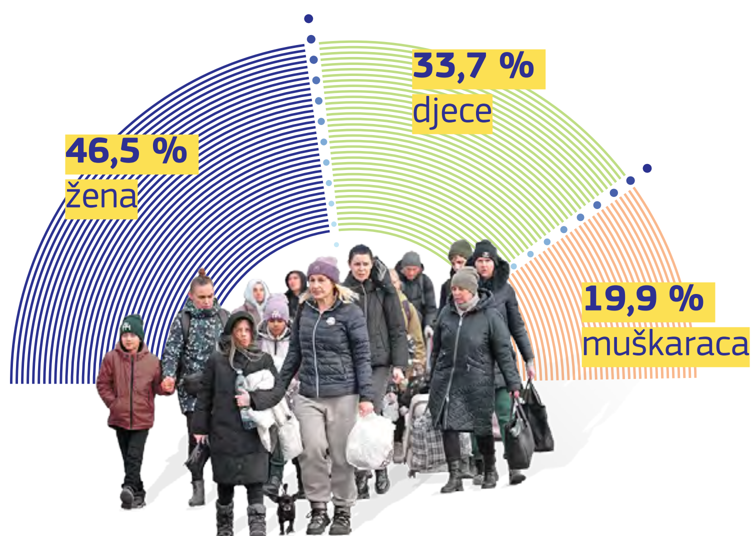

Kristina je jedna od brojnih **Ukrajinki** koje su pobjegle pred ruskom agresijom. Toplo je dočekana **u nizozemskoj regiji Limburgu**. Zahvaljujući **Direktivi o privremenoj zaštiti** ona sada može **zarađivati za život radom baš u hotelu u kojem je boravila kad je stigla** u Nizozemsku.

© Khrystyna Vlasova, 2024

Aktivacijom Direktive o privremenoj zaštiti pružili smo utočište ljudima koji bježe od rata u Ukrajini. **Više od četiri milijuna ljudi, uglavnom žene i djeca koji dolaze iz Ukrajine, danas uživaju temeljna prava u EU-u**, kao što su pristup tržištu rada, zdravstvena zaštita i obrazovanje djece.

Privremena zaštita za više od **4 milijuna ljudi**

U sklopu najveće operacije **Mehanizma EU-a za civilnu zaštitu** Ukrajini smo osigurali više od 144 000 tona pomoći i uspostavili smo sustav medicinske evakuacije (Medevac), koji je omogućio **evakuaciju više od 3000 ukrajinskih pacijenata u bolnice u 22 europske zemlje**.

Jačaju se europska otpornost, sigurnost i obrambeni kapaciteti

Strateška situacija oko nas iz temelja se promijenila pa Europa mora preuzeti novu odgovornost. Zato ova Komisija priprema novu **industrijsku strategiju za europsku obranu**. Fokus te strategije bit će na povezivanju napora država članica i europskih poduzeća, od istraživanja do industrijalizacije i komercijalizacije novih sustava, te do povećanja proizvodnje, koordinirane nabave i sigurnosti opskrbe. Jer je za **mir potrebna sigurnost**.

NAJVAŽNIJA POSTIGNUĆA

© Adobe Stock

Fizičku sigurnost kritične infrastrukture i subjekata povećali smo zahvaljujući **Direktivi o otpornosti kritičnih subjekata**, kojom se od država članica zahtijeva da provode procjene rizika u svojim kritičnim sektorima; u okviru **Plana za kritičnu infrastrukturu** uspostavili smo okvir za jedinstveni odgovor na incidente povezane sa zajedničkom kritičnom infrastrukturom.

© Adobe Stock

Komisija je poradila na **suzbijanju porasta dezinformacija i pogrešnih informacija**, posebno na internetu. Ojačali smo **Kodeks dobre prakse u suzbijanju dezinformacija** koji uključuje velika tehnološka poduzeća, platforme i civilno društvo. **Akt o digitalnim uslugama** donio je nove načine sprečavanja širenja lažnih informacija na internetu.

© Adobe Stock

Pojačali smo **borbu protiv organiziranog kriminala i terorizma na internetu i izvan njega**. Utvrdili smo pravila za borbu protiv novih oblika trgovanja ljudima i donijeli plan za borbu protiv kriminalnih mreža, posebno onih uključenih u trgovinu drogom. Radi suzbijanja terorizma i sprečavanja radikalizacije uspostavljena su pravila kojima se zahtijeva da **internetske platforme uklone teroristički sadržaj na internetu u roku od sat vremena**.

© Adobe Stock

Ojačali smo **prekograničnu suradnju policije i tijela kaznenog progona**. Europol i Eurojust dobili su pojačane mandate za bolju potporu nacionalnim tijelima.

Komisija je radila na omogućivanju uvjeta za sigurno i uspješno **proširenje schengenskog područja na Hrvatsku, Rumunjsku i Bugarsku** te istodobno ažurirala upravljanje tim područjem i njegova pravila. **Godišnji schengenski ciklus započeo je 2022.** – svake godine on počinje **izvješćem o stanju Schengena**, u kojem se utvrđuju rizici i sigurnosni nedostaci.

Suzakonodavci su u veljači 2024. postigli dogovor o ažuriranom **Zakoniku o schengenskim granicama**. Novim zakonikom uspostavljen je mehanizam za uvođenje privremenih ograničenja putovanja na vanjskim granicama u slučaju zdravstvene krize. Zakonik državama članicama pruža i sredstva za borbu protiv instrumentalizacije migranata kakvu provode treće zemlje i nedržavni akteri.

Naše **čvrsto partnerstvo s NATO-om sada je još snažnije**. Novom **zajedničkom izjavom o suradnji EU-a i NATO-a** razvijamo zajednički rad na hibridnim prijetnjama, kibernetičkim prijetnjama, terorizmu i sigurnosnim posljedicama klimatskih promjena. Osnovali smo **radnu skupinu EU-a i NATO-a za otpornost kritične infrastrukture** radi boljeg sprečavanja najčešćih prekida osnovnih usluga i rješavanja zajedničkih sigurnosnih izazova u području kritične infrastrukture.

U mobilizaciji europske obrambene industrije radi povećanja domaće proizvodnje oružja, na raspolaganju su nam **Europski fond za obranu, Akt o jačanju europske obrambene industrije putem zajedničke nabave** i **Akt o podupiranju proizvodnje streljiva.** Kratkoročne mjere kao odgovor na opću invaziju na Ukrajinu uskoro će zamijeniti **europski program industrijskog razvoja u području obrane**.

Zajednička rješenja za najgoru energetsku krizu zadnjih desetljeća

Kad je napala Ukrajinu, Rusija je nas ucjenjivala energijom i u Europi je došlo do energetske krize i straha od prekida opskrbe električnom energijom. Ali Unija je i opet bila složna.

Revolucionarnim planom **REPowerEU** osigurali smo opskrbu energijom i smanjili ovisnost o Rusiji. Pronašli smo nove pouzdane partnere i diversificirali opskrbu. Zahvaljujući golemim naporima europskih građana i poduzeća **potrošnju plina smanjili smo za 18 %**, a **intenzivirali smo uvođenje energije iz obnovljivih izvora**.

Lani je EU prvi put proizveo više električne energije iz vjetra nego iz plina. Količinu solarne energije proizvedene u Europi gotovo smo udvostručili. **A broj elektrana na sunčevu i energiju vjetra raste za oko 35 % godišnje**.

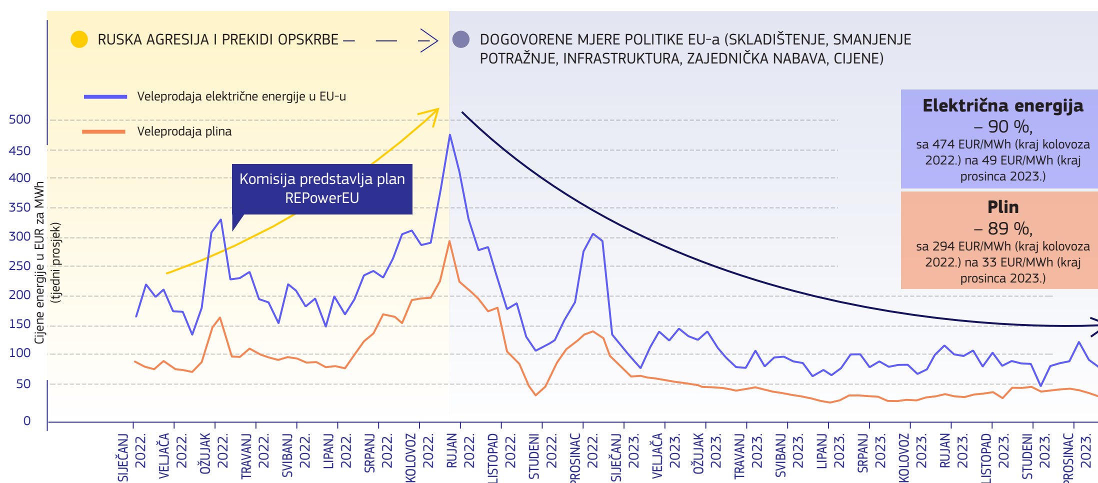
Kako bismo lakše podnijeli skok cijena energije zbog ruske ucjene, koji je teško pogodio i građane i poduzeća, iskoristili smo pristup koji se već u pandemiji pokazao uspješnim.

Uspostavili smo **platformu EU-a za kupnju energije** u kojoj smo objedinili potražnju za plinom i raspisali natječajne postupke, čime smo svojim poduzećima osigurali bolju poziciju na globalnim tržištima. I to funkcionira. Putem te platforme europskim se kupcima 2023. otvorio pristup prema **42 milijarde kubičnih metara plina**. A na najnoviji zajednički natječaj EU-a iz veljače 2024. ponude su bile triput veće nego što se njime tražilo: privukao je ponude međunarodnih dobavljača za ukupnu količinu od 97,4 milijarde kubičnih metara.

Zahvaljujući poduzetim kombiniranim mjerama **današnje su cijene gotovo 10 puta niže nego što su bile na vrhuncu krize**, a europska ovisnost o fosilnim gorivima iz Rusije sada je stvar prošlosti.

NAJVAŽNIJA POSTIGNUĆA

Kretanje **cijena** plina i električne energije

Izvor: © Europska unija (izvor: S&P Global Platts)
NAPOMENA: cijene plina tjedni su prosjek cijena TTF-a za dan unaprijed, cijene električne energije tjedni su ponderirani prosjek najvećih tržišta EU-a.

NAJVAŽNIJA POSTIGNUĆA

Plan REPowerEU

Naš plan ulaganja s ciljem mobiliziranja gotovo 300 milijardi eura kako bi se smanjila ovisnost o ruskim fosilnim gorivima i unaprijedila čista tranzicija

ŠTEDNJA ENERGIJE

Koordinacijom smanjenja potražnje za plinom

18 %

Pad potražnje od kolovoza 2022. do prosinca 2023.

101 milijarda kubičnih metara plina **ušteđena**

99 %

kapaciteta skladišta plina bilo je puno u studenom 2023.

(premašen cilj od 90 % do 1. studenoga 2023.)

PLATFORMA EU-a ZA ENERGIJU

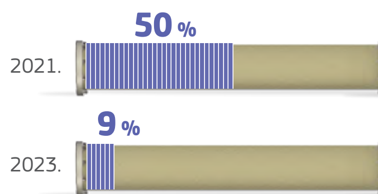
U četiri EU-ova natječaja organizirana 2023. u okviru platforme EU-a za energiju radi zajedničke kupnje plina, **113 poduzeća** iz cijelog EU-a izrazilo je potražnju za plinom veću od 54 milijarde kubičnih metara.

Putem te platforme europski su kupci 2023. dobili ponude za **42 milijarde kubičnih metara plina.**

DIVERSIFIKACIJA NAŠE OPSKRBE

Putem novih pouzdanih dobavljača

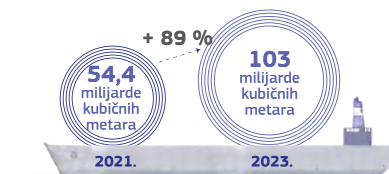
POSTOTAK UVOZA RUSKOG PLINA IZ PLINOVODA U UKUPNOM PLINU U EU-u

Trenutačni glavni dobavljač za EU: **Norveška (30 % uvoza plinovoda u 2023.)**

Ukapljeni prirodni plin

Uvoz UPP-a od neruskih dobavljača

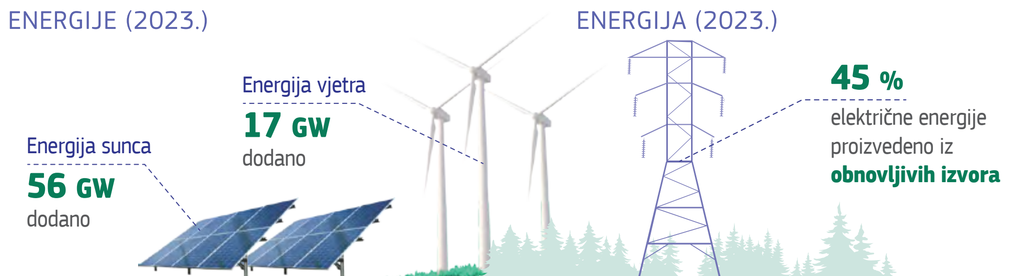
Trenutačni glavni dobavljač UPP-a za EU: **Sjedinjene Američke Države (46 % uvoza ukapljenog prirodnog plina)**

ULAGANJE U OBNOVLJIVE IZVORE ENERGIJE

Brži prelazak na održiviju i jeftiniju energiju

UVOĐENJE OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE (2023.)

PROIZVEDENA ELEKTRIČNA ENERGIJA (2023.)

Potpora u slučaju katastrofe

Komisija je tijekom cijelog mandata jačala europske kapacitete za pružanje ključne potpore zemljama pogođenima katastrofom, od poplava do šumskih požara, od potresa do hitnih medicinskih situacija.

Mehanizam EU-a za civilnu zaštitu slao je pomoć u sve dijelove Europe, a i šire. **Samo koji sat nakon strašnih potresa** naši su timovi spašavali ljude i čistili ruševine **u Albaniji, Hrvatskoj i Turskoj**. Brzo su stigli na teren i pomagali nakon razornih **poplava u Belgiji, Njemačkoj, Italiji i Sloveniji**.

Od 2019. iz **Fonda solidarnosti EU-a osigurali smo više od 3 milijarde eura** za države članice i zemlje pristupnice pogođene prirodnim katastrofama i izvanrednim zdravstvenim situacijama.

Naša vatrogasna flota borila se protiv šumskih požara od Grčke do Portugala, od Francuske do Albanije. A i s druge strane Atlantika: zbog najgorih šumskih požara u novije doba, **Kanada se prvi put u povijesti obratila Europi za pomoć**. Europa je, naravno, pomogla: stotine europskih vatrogasaca borile su se protiv požara što su divljali kanadskim šumama.

No zbog učestalosti i intenziteta ekstremnih vremenskih uvjeta, kao i zbog pandemije, pokazalo se da na katastrofe moramo još bolje reagirati. Zato smo osnovali **rescEU**, zajedničku europsku pričuvu, s flotom vatrogasnih aviona i helikoptera, zrakoplova za medicinsku evakuaciju i zalihama medicinskih proizvoda. To je prava europska sigurnosna mreža za hitne situacije.

Nastupi li katastrofa, Unija je danas spremnija nego ikad pomoći Europljanima, a i svima u svijetu. Od 2020. u **232 operacije humanitarnog zračnog mosta, reagirali smo na 12 kriza u svijetu**. Najnovija je strašna humanitarna situacija u pojasu Gaze.

232 operacije humanitarnog zračnog mosta: odgovor na **12 kriza u svijetu**

Švedska je u flotu EU-a za borbu protiv šumskih požara **u okviru sustava rescEU dala još dva vatrogasna zrakoplova**, pa se ukupni broj švedskih zrakoplova spremnih za hitne operacije na nacionalnoj i međunarodnoj razini povećao na četiri.

Potres koji je 2020. pogodio **Hrvatsku** srušio je Klinički bolnički centar u Zagrebu. Uz pomoć **sredstava EU-a, ta se bolnica sada obnavlja** pa će **gotovo pola milijuna stanovnika zagrebačkog područja dobiti bolju zdravstvenu skrb**.

NAJVAŽNIJA POSTIGNUĆA

Komisija Ursule von der Leyen nastavlja pružati pomoć širom svijeta. **U protekle četiri godine Mehanizam EU-a za civilnu zaštitu aktiviran je više od 400 puta**.

Kad su se granice na početku pandemije bolesti COVID-19 počele zatvarati, **organizirali smo repatrijaciju više od stotine tisuća Europljana** te smo njih i njihove obitelji vratili kući.

Za vrijeme pandemije Komisija je koordinirala i sufinancirala isporuku **190 milijuna komada medicinske i osobne zaštitne opreme, među ostalim respiratora, u treće zemlje**.

Od početka ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine organizirali smo **najveću operaciju u povijesti Mehanizma EU-a za civilnu zaštitu i isporučili 144 000 tona pomoći**.

Mehanizam je reagirao na strašne šumske požare u cijeloj Europi: omogućeno je slanje vatrogasnih zrakoplova, helikoptera i vatrogasaca. Kad su šumski požari 2023. harali Grčkom, Ciprom, Italijom i Tunisom, **u borbu s njima poslano je 2000 ljudi, vatrogasaca i ostalih**.

Od 2019. **u okviru sustava rescEU** uspostavili smo po cijeloj Europi medicinske zalihe s ključnom opremom kao što su respiratori, osobna zaštitna oprema, lijekovi te kemijska, radiološka, nuklearna i biološka oprema.

Komisija je uspostavila i globalne zalihe pomoći – **Europski kapacitet za humanitarni odgovor** – u Latinskoj Americi, na Bliskom istoku, u Aziji i Europi. Na taj način EU želi brže slati pomoć u krizna područja.

EU je i dalje vodeći svjetski donator humanitarne pomoći. Od prosinca 2019. EU-ovo financiranje humanitarne pomoći premašilo je **11 milijardi eura**. Odgovarali smo na razne humanitarne krize u svijetu, od Afganistana do Sudana i, nedavno, Gaze.

Ne zaboravljamo prioritete

Europski zeleni plan: strategija rasta koja štiti klimu

Na samom početku mandata okupili smo Europu oko zajedničkog cilja: razviti novi model čistog i kružnoga gospodarstva, **europski zeleni plan**. Postavili smo si cilj **da do 2050. postanemo klimatski neutralni**. Jer samo mjerljivi pokazatelji poslovanja vode rezultatima. Takvim smo pristupom potaknuli čistu tranziciju koja štiti ljude i planet, gospodarski je zdrava, a socijalno pravedna.

Naša je vizija jasna: **Europa treba ostati glavno odredište za ulaganja koja će omogućiti otvaranje kvalitetnih i stabilnih radnih mjesta prilagođenih budućim potrebama, sa snažnom industrijskom bazom**.

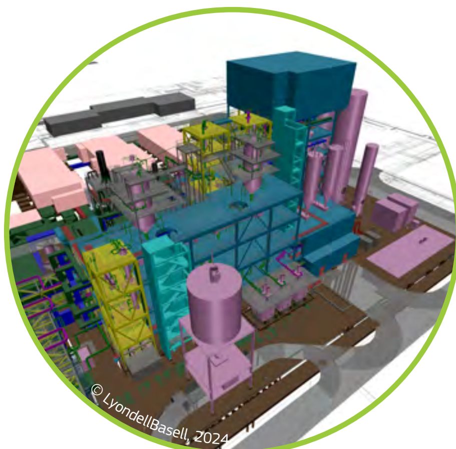
Uspostavili smo okvir za **smanjenje emisija stakleničkih plinova do kraja ovog desetljeća za najmanje 55 % u odnosu na 1990.** Povećali smo ulaganja na razini EU-a. **Projekti povezani s klimom financiraju se sredstvima EU-a u iznosu od gotovo 400 milijardi eura iz instrumenta NextGenerationEU i kohezijske politike**. Uspostavili smo čvrst okvir za održivo financiranje i postali najveći izdavatelj zelenih obveznica u svijetu.

Pokazali smo da je moguć gospodarski rast bez rasta emisija: **od 1990. emisije stakleničkih plinova smanjile su se za 32,5 %, a gospodarstvo je naraslo za gotovo 70 %**.

Potaknuli smo i razvoj inovativnih tehnologija koje su nam potrebne za smanjenje emisija. Aktom **o industriji s nultom neto stopom emisija** drastično ćemo ubrzati postupke izdavanja dozvola za proizvodnju čistih tehnologija i europskim poduzećima pomoći da ostvare tranziciju a ostanu konkurentna.

© LyondellBasell, 2024

U Njemačkoj, u blizini Kölna, uz potporu **Inovacijskog fonda EU-a**, Lyondell Basell razvija komercijalno održivo **postrojenje za recikliranje plastičnog otpada koje će u potpunosti raditi na električnu energiju**. Taj će projekt tako smanjivati problem plastičnog otpada i oskudice resursa, a istodobno će biti **ugljično neutralan**.

Ali i ostatak svijeta mora pratiti. Kako bismo riješili problem izmještanja emisija ugljika, uspostavili smo **mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama**. Tako se emisije smanjuju ma gdje nastajale, a da klimatski ciljevi EU-a nisu ugroženi.

Na samom početku Europljanima smo obećali da ćemo se potruditi oko socijalno pravedne tranzicije. To smo obećanje ispunili. Osnovali smo **Fond za pravednu tranziciju i Socijalni fond za klimatsku politiku** kako bismo pomogli najranjivijim skupinama, kojima je prilagodba najteža.

Naš zeleni plan ostvaruje svoju svrhu – Europa je na dobrom putu da ostvari svoje klimatske ciljeve. Nužnu dekarbonizaciju svoje industrije pretvaramo u priliku za rast.

Istočna Velikopoljska, **poljska** regija s rudnicima lignita, na ambicioznom je putu prema klimatskoj neutralnosti.
Uz potporu **Fonda EU-a za pravednu tranziciju i Inovacijskog fonda**, ta bi regija mogla izgraditi **prvi poljski elektrolizator za proizvodnju vodika.** Na putu prema klimatskoj neutralnosti radnici se aktivno prekvalificiraju i **nitko nije odbačen**.

© Adobe Stock

NAJVAŽNIJA POSTIGNUĆA

EU je 2021. donio prvi **Europski zakon o klimi**, kojim je „u stijenu uklesao” europski cilj da do **2050. postane klimatski neutralna**, te cilj **da se emisije do 2030. smanje za 55 %** u odnosu na 1990. Komisija je u veljači 2024. preporučila i dodatni prijelazni cilj smanjenja emisija za 90 % do 2040.

Tijekom mandata ove Komisije predstavljen je **Fond za pravednu tranziciju**. Financiran s **19,7 milijardi eura**, pomogao je ranjivim regijama da diversificiraju gospodarske aktivnosti i ublaže socioekonomske posljedice čiste tranzicije.

Komisija je poljoprivrednicima u 22 države članice pomogla s 330 milijuna eura da se lakše nose s učincima klimatskih događaja i većim ulaznim troškovima. Da bi popravile novčane tokove poljoprivrednika, države članice dobile su mogućnost na sredstva EU-a dodati nacionalna sredstva u vrijednosti do 200 % te osigurati **veće predujmove iz sredstava zajedničke poljoprivredne politike.**

Od 2019. odobrili smo sedam velikih **važnih projekata od zajedničkog europskog interesa** u kojima sudjeluju 22 države članice. Ti ambiciozni projekti odnose se, primjerice, na baterije, mikroelektroniku, vodik i računalstvo u oblaku. **Državne potpore u iznosu od 32,9 milijardi eura potaknut će privatna ulaganja u vrijednosti od još najmanje 50,3 milijarde eura.**

Kako bismo **bolje iskoristili ograničene resurse i smanjili otpad**, donijeli smo mjere za povećanje održivosti proizvoda, čime smo smanjili 2,2 milijarde tona otpada koji EU svake godine proizvede.

Koliko nam je važna pametnija upotreba materijala, jasno je iz **novog europskog Bauhausa**. Novi europski Bauhaus sada uključuje više od 600 službenih partnerskih organizacija, od mreža na razini EU-a do lokalnih inicijativa, **i tako dopire do milijuna građana**.

Tijekom svojeg mandata Komisija je ažurirala **sustav EU-a za trgovanje emisijama (ETS) da bi obuhvatio više aktivnosti** i motivirao više gospodarskih sektora na provedbu reformi za čistu tranziciju. Time se ostvaruje više prihoda koji će se **reinvestirati u inovacije, klimatsku politiku i socijalnu potporu**, primjerice u okviru **Inovacijskog fonda, Modernizacijskog fonda i Socijalnog fonda za klimatsku politiku**.

© Adobe Stock

Komisija želi da naša **industrija bude sasvim spremna za zeleno doba**. Poticali smo **proizvodnju baterija** u EU-u i razvoj **čistog vodika**. Uveli smo i zahtjev da u transeuropskoj prometnoj mreži **postaje za punjenje električnih vozila budu dostupne svakih 60 km. Mehanizmom za ugljičnu prilagodbu na granicama** rješavamo problem izmještanja emisija ugljika, da bi naša industrija ostala konkurentna, da bismo zadržali jednake uvjete i da bi se emisije smanjile bez obzira na to gdje se proizvode, a ne samo premjestile.

© Adobe Stock

Rezultat **akcijskog plana Komisije za postizanje nulte stope onečišćenja** jesu prijedlozi da se moderniziraju **standardi kvalitete vode, kvalitete zraka, industrijskih emisija i kemikalija**.

© Adobe Stock

Potaknuli smo donošenje **globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala**, dogovorenog na konferenciji COP15 o biološkoj raznolikosti, i **Ugovora UN-a o otvorenom moru**.

Otvorili smo niz **dijaloga o čistoj tranziciji s ključnim industrijskim sektorima**. Otvorili smo dijaloge sa **sektorom vodika, energetski intenzivnim industrijama i čistom tehnologijom**. Dijalozi o kritičnim sirovinama, mobilnosti, infrastrukturi i šumarstvu održat će se 2024.

Jačanje Europe kao digitalnog predvodnika

Zadnjih je godina Europa ostvarila više za građane i poduzeća u digitalnom prostoru nego ikad prije.

Na početku mandata objavili smo jasnu viziju: **tehnologija mora koristiti našem društvu, inovacije moraju ojačati našu konkurentnost, a rizik za građane treba svesti na minimum**.

Ispunili smo svoj mandat. U cijeloj Europi **uložili smo milijarde u širenje optike i 5G tehnologije**. Povezali smo ruralne regije i stotine tisuća radnika opremili vještinama za digitalnu budućnost. Ostvarili smo **viziju digitalnog prostora kojemu je u središtu čovjek, i učvrstili svoje tehnološko vodstvo**.

Godine 2019. nijedno od osam glavnih superračunala nije bilo europsko. **Danas su u EU-u četiri najmoćnija računala na svijetu**: u Finskoj, Italiji, Španjolskoj i Njemačkoj.

LUMI je jedno od naših **vrhunskih superračunala**. Ta riječ na finskom znači „snijeg", a zbog lokacije u **sjevernoj Finskoj** treba manje energije za hlađenje. LUMI koristi **isključivo hidroenergiju**, a toplinom koja nastaje kao nusproizvod njegova rada **griju se stotine domaćinstava na tom području.**

Europa je istodobno postala i svjetski predvodnik u pitanju prava građana na internetu. **Aktom o digitalnim uslugama** utvrdili smo osnovna načela za sva digitalna poduzeća u Europi, kao i jasna prava korisnika. Definirali smo posebne odgovornosti velikih internetskih platformi za sadržaj koji objavljuju i šire, kako bismo, primjerice, pomogli u borbi protiv govora mržnje i dezinformacija te zaštitili maloljetnike. **Aktom o digitalnim tržištima** vodimo računa o tome da velika digitalna poduzeća posluju na temelju poštenih pravila te da poduzećima iz EU-a jamče transparentnost i pravnu sigurnost.

Isto vrijedi i za umjetnu inteligenciju. Donošenjem **Akta o umjetnoj inteligenciji**, kojim potiče inovacije, Europa je postala prvi i zasad jedini kontinent koji ima posebni propis o umjetnoj inteligenciji, prvenstveno orijentiran prema njezinoj visokorizičnoj primjeni. Taj je akt više od skupa pravila: **on će našim poduzećima pomoći da postanu predvodnici u razvoju pouzdane umjetne inteligencije**.

Znamo da umjetna inteligencija može izuzetno povećati produktivnost naših poduzeća. Stoga im pomažemo da integriraju umjetnu inteligenciju u svoje poslovne procese. Na primjer, **start-up poduzećima i MSP-ovima osiguravamo pristup našim vrhunskim superračunalima** kako bi mogli razvijati, učiti i testirati velike modele umjetne inteligencije.

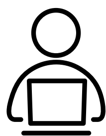

Španjolka Nines, koja živi u gradu Vigu sa suprugom i troje djece, liječi se od metastatskog raka dojke. Odabrana je za sudjelovanje u **projektu DIPCAN**, ispitivanju raka financiranom u okviru instrumenta **NextGenerationEU**, koje će obuhvatiti 2000 pacijenata. Ispitivanje objedinjuje **zdravstvene podatke pacijenta** i **umjetnu inteligenciju** kako bi se utvrdio najbolji i najučinkovitiji način liječenja svakog pacijenta. Nines prima personaliziranu skrb i njezini su liječnici uvjereni da joj se životni vijek može produljiti zahvaljujući učinkovitijem liječenju koje omogućuje dijagnoza postavljena u okviru projekta DIPCAN. **Ninesina poruka glasi: „Više istraživanja za dulji život”.**

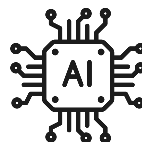
Istodobno, razvili smo siguran način **iskorištavanja gospodarskog potencijala podataka**. **Aktom o podacima** potaknut ćemo razmjenu podataka među onima koji ih generiraju i naša tržišta u oblaku čine konkurentnijima, što će povećati naš BDP do 2028. za desetke milijardi eura.

Program za digitalno desetljeće Europe ostvaruje rezultate.

NAJVAŽNIJA POSTIGNUĆA

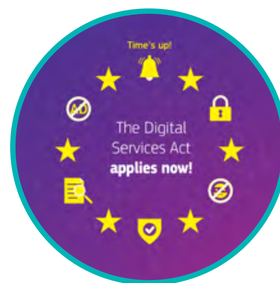
Tijekom ovog mandata Europa je više nego ikad prije ulagala u digitalizaciju. Danas **80 % Europljana ima pristup 5G mreži**. Približno 56 % svih kućanstava u EU-u priključeno je na svjetlovodni kabel.

Od prvog dana svojeg mandata Komisija Ursule von der Leyen iskorištava potencijal novih tehnologija, ali i štiti građane. **Zahvaljujući Aktu o umjetnoj inteligenciji** EU postaje **prva jurisdikcija na svijetu u kojoj će umjetna inteligencija biti sigurna, a ljudska perspektiva ostat će joj najvažnija**. Ova Komisija postavila je ambiciozan cilj ulaganja u iznosu većem od milijarde eura godišnje u istraživanja i inovacije u području umjetne inteligencije. **U 2022. mobilizirali smo 3 milijarde eura za istraživanja i razvoj u području umjetne inteligencije.**

Aktom o upravljanju podacima, koji je na snazi od rujna 2023., utvrđuju se zahtjevi za povećanje povjerenja u posrednike u području podataka i jačaju mehanizmi za razmjenu podataka.

Aktom o digitalnim uslugama utvrđuje se **novi standard za odgovornost internetskih platformi**. U skladu s Aktom na vrlo velike internetske platforme ili tražilice koje dopiru do više od 45 milijuna korisnika mjesečno odsad će se primjenjivati stroža pravila. Dosad su **22 usluge označene kao vrlo velike internetske platforme ili tražilice**.

EU-ov Akt o digitalnim tržištima globalna je prekretnica u **reguliranju gospodarske snage digitalnih „nadzornika pristupa", među kojima su neka od najvećih globalnih digitalnih poduzeća**. Komisija je u rujnu 2023. na temelju tog akta odredila **šest nadzornika pristupa** – društva Alphabet, Amazon, Apple, ByteDance, Meta i Microsoft – koji zajedno pružaju 22 osnovne usluge platforme.

Kako bi se Europljanima osigurao siguran i zaštićen digitalni identitet, Komisija je predložila novu **lisnicu za digitalni identitet**. Od kraja 2026. lisnica će građanima EU-a pružati **siguran digitalni identitet koji štiti osobne podatke**.

Kako bi ojačala našu otpornost na kibernetičke prijetnje, Komisija je predstavila **Direktivu NIS2**, kojom su pravila o kibernetičkoj sigurnosti proširena na nove sektore, kao što su pružatelji telekomunikacijskih usluga, poštanske usluge, javna uprava i zdravstvo.

Komisija je predstavila i **Akt o kibernetičkoj otpornosti**, kojim se utvrđuju kibernetičkosigurnosni zahtjevi za sve hardverske i softverske proizvode na europskom tržištu, od dječjih monitora i računalnih igara do vatrozida i rutera.

Aktom o kibernetičkoj solidarnosti EU-a predlažu se mjere za jačanje kibernetičke pripravnosti kritičnih subjekata i jačanje kapaciteta za upravljanje i odgovor na krize.

Kako bi se Europljani pripremili za digitalnu tranziciju, Komisija je pokrenula inicijative za povećanje broja osoba s diplomom u području IKT-a i za potporu građanima koji se trude steći nove digitalne vještine, kao što su **Akademija za vještine u području kibernetičke sigurnosti** i **platforma za digitalne vještine i radna mjesta**.

U okviru **programa politike za digitalno desetljeće** Komisija nastavlja pratiti rezultate Europe u četiri područja: digitalne vještine građana; primjena novih tehnologija kao što su umjetna inteligencija, podaci i računalstvo u oblaku u poduzećima; unapređenje povezivosti te računalne i podatkovne infrastrukture Unije; te omogućivanje pristupa javnim uslugama i upravi putem interneta. U okviru tog programa utvrđeni su **konkretni ciljevi koje treba ostvariti do 2030., posebno cilj da 80 % osoba u dobi od 16 do 74 godine ima osnovne digitalne vještine**.

Aktivno poticanje europske industrijske konkurentnosti

Europska industrija u središtu je naše misije da građanima osiguramo blagostanje. Ključna je i za našu ambiciju izgradnje čistoga gospodarstva. Kako bi naša industrija ostala globalno konkurentna tijekom tranzicije, **razvili smo ubrzani pristup za potporu ključnim sektorima, od čipova do čiste tehnologije, od baterija do energije vjetra**. Na taj se način kombiniraju ulaganja, vještine, pametni regulatorni instrumenti i suradnja s partnerima.

Taj smo pristup ispitali u okviru **Europskog akta o čipovima**, kako bismo potaknuli proizvodnju čipova i podržali rast i inovacije u cijelom vrijednosnom lancu. I uspjeli smo! **Zahvaljujući Europskom aktu o čipovima već je ostvareno više od 100 milijardi eura planiranih ulaganja** duž cijelog lanca vrijednosti. On pridonosi i otvaranju dobrih radnih mjesta u cijeloj Europi, od Magdeburga do Catanije, od Dublina do Dresdena, od Wrocława do Grenoblea.

Regija **Saska** na istoku Njemačke uspješno je prošla tranziciju i postala jedno od vodećih tehnoloških središta u Europi, s posebnim naglaskom na elektronici. **Financijska sredstva EU-a** imala su ključnu ulogu i privukla su dodatna ulaganja. Najistaknutiji je projekt ulaganje poduzeća Infineon u novo postrojenje za proizvodnju čipova u vrijednosti od **5 milijardi eura**, u kojem bi se trebalo otvoriti oko 1000 novih visokokvalificiranih radnih mjesta. Infineon očekuje **javno financiranje u iznosu od milijarde eura**.

Primjenjujemo isti pristup kako bismo osigurali da se budućnost naše industrije čistih tehnologija stvara u Europi. Naš **Akt o industriji s nultom neto stopom emisija** pomoći će EU-u u izgradnji snažnih domaćih proizvodnih kapaciteta. Do 2030. najmanje 40 % naše potražnje za tehnologijama s nultom neto stopom emisija trebali bi pokriti europski proizvodni kapaciteti. Naši strateški projekti i doline vodika, reforme postupaka izdavanja dozvola i ciljana pravila o nabavi i dražbama mogu pomoći EU-u da **postane globalni predvodnik u prelasku na čistu energiju te pomoći u otvaranju zelenih i kvalitetnih radnih mjesta u EU-u**.

Slično tome, izradili smo **Akt o kritičnim sirovinama** kako bismo našim poduzećima osigurali pristup osnovnim sirovinama koje su ključne za konkurentnost i gospodarsku sigurnost Europe. Europa danas najveći dio svojih elemenata rijetkih zemalja i drugih kritičnih sirovina nabavlja iz Kine. Geopolitičke napetosti ili događaji kao što je pandemija mogu u bilo kojem trenutku izazvati ozbiljne probleme u proizvodnji na kraju proizvodnog lanca u Europi. Zato naše „načelo smanjenja rizika, a ne prekida odnosa" s Kinom sada prihvaćaju države članice EU-a i partneri iz skupine G-7. Razvijamo nove projekte u Europi, ali i korisna strateška partnerstva sa zemljama kao što su Australija, Čile i Kanada, kako bismo osigurali i obradili kritične sirovine i diversificirali lance opskrbe europskih poduzeća.

Kako bismo se prilagodili geopolitičkoj stvarnosti, razvili smo **prvu europsku strategiju gospodarske sigurnosti**, koja uključuje konkretne korake za povećanje otpornosti i smanjenje rizika za naše gospodarstvo. I u tom pogledu nastupamo pragmatično: promičemo domaće kapacitete u ključnim sektorima, osiguravamo se od ovisnosti i sklapamo partnerstva radi promicanja zajedničkih interesa. **To Europu čini snažnijom i sigurnijom.**

NAJVAŽNIJA POSTIGNUĆA

© Adobe Stock

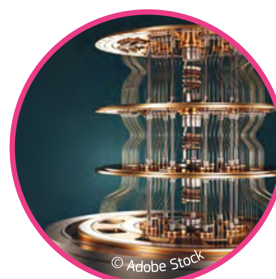
Komisija je **potaknula ulaganja, inovacije i kreativnost** u gospodarstvu. Programom InvestEU namjeravamo mobilizirati više od **372 milijarde eura privatnih i javnih ulaganja u naše zelene, digitalne i socijalne prioritete**. Do danas je **iz programa InvestEU odobreno 175 projekata koji su primili potporu**.

© Adobe Stock

U veljači 2024. suzakonodavci su postigli dogovor o **najopsežnijoj reformi pravila gospodarskog upravljanja** od financijske krize. Nova pravila pridonijet će **ponovnom pokretanju javnih financija** i **osigurati dovoljno prostora za ulaganja.**

© Adobe Stock

U skladu s industrijskim planom u okviru zelenog plana Komisija je donijela **Privremeni okvir za krizne situacije i tranziciju**, kojim se odobravaju mjere državne potpore u iznosu od gotovo **13 milijardi eura** kako bi se **ubrzalo financiranje proizvodnje čistih tehnologija**.

© Adobe Stock

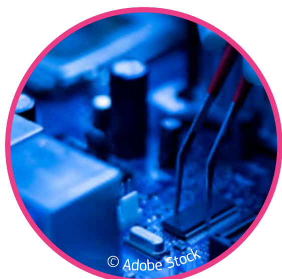
U lipnju 2023. Komisija i Visoki predstavnik predstavili su **prvu europsku strategiju gospodarske sigurnosti**. Strategija je usmjerena na **četiri kategorije rizika**: rizici za otpornost lanaca opskrbe, za sigurnost kritične infrastrukture, za tehnološku sigurnost i neovlašteno otkrivanje tehnologija te rizici od upotrebe gospodarskih ovisnosti kao oružja i gospodarske prisile. Komisija je u listopadu 2023. utvrdila **četiri ključna područja za gospodarsku sigurnost: napredne poluvodičke tehnologije, tehnologije umjetne inteligencije, kvantne tehnologije i biotehnologije**.

Tijekom ovog mandata Komisija je uvela **taksonomiju EU-a**, kojom je utvrđena zajednička definicija okolišno održivih ekonomskih djelatnosti. Od 2021. taksonomija EU-a obuhvatila je oko dvije trećine emisija stakleničkih plinova u Europi. U prosjeku je **otprilike 20 % kapitalnih rashoda velikih poduzeća iz EU-a koja kotiraju na burzi usklađeno s taksonomijom**.

Komisija je utvrdila i pravni okvir za **standard za zelene obveznice**. Sredstva prikupljena tom vrstom obveznica bit će **100 % usklađena s visokim okolišnim standardima taksonomije EU-a**.

Komisija je postala globalni predvodnik u utvrđivanju pravila za prethodno nereguliranu kriptoimovinu. **Uredbom o tržištima kriptoimovine** reguliraju se i nadziru kriptoimovina i njezini pružatelji usluga.

Tijekom ovog mandata Komisija je predstavila **Akt o digitalnoj operativnoj otpornosti**, čiji je cilj poboljšati kibernetičku sigurnost europskog financijskog sektora.

© Adobe Stock

Komisija je predložila nova pravila za **trenutačna plaćanja u eurima**, koja su donesena u veljači 2024. Utvrdili smo i načela za budući **digitalni euro**.

© Adobe Stock

EU je **jedna od prvih jurisdikcija u svijetu** koja je provela dosad nezabilježeni porezni sporazum koji je utvrdio OECD. Komisija je predložila direktivu kojom se utvrđuje **minimalna efektivna porezna stopa od 15 % za multinacionalna poduzeća koja posluju u državama članicama EU-a**. Direktiva je na snazi od siječnja 2024.

© Adobe Stock

Komisija je predložila ključne inicijative za smanjenje troškova ispunjavanja poreznih obveza, uključujući **„Poslovanje u Europi: okvir za oporezivanje dobiti” (BEFIT)**. BEFIT-om će se uvesti jedinstven skup pravila za određivanje porezne osnovice grupa trgovačkih društava. Na taj će se način smanjiti troškovi usklađivanja za trgovačka društva koja posluju u više država članica.

© Adobe Stock

Komisija Ursule von der Leyen iznijela je prijedloge za **sveobuhvatnu reformu carinske unije EU-a, najambiciozniju od njezina osnivanja 1968.** Tom će se reformom **pojednostavniti zahtjevi u pogledu carinskog izvješćivanja za trgovce**.

Socijalno tržišno gospodarstvo kojemu je stalo do čovjeka

Konkurentnost našeg socijalnog tržišnog gospodarstva temelji se na ljudskom kapitalu, tj. vještinama i dobrobiti naših radnika. Od početka aktualnog mandata to je okosnica našeg djelovanja.

Uspostavili smo **Pakt za vještine** kako bismo radnicima omogućili osposobljavanje koje odgovara na potrebe poduzeća, a iz **proračuna EU-a i instrumenta NextGenerationEU osigurali smo 65 milijardi eura za ulaganja u vještine**. To je izuzetno važno za naše građane i poduzeća jer dvije trećine MSP-ova u Europi ističe da ne mogu pronaći talente koji su im potrebni.

Nikola već više od 12 godina radi u kompleksu za vađenje ugljena Marica Istok u **Bugarskoj**, jednom od najvećih te vrste u jugoistočnoj Europi. Odlučio je steći **nove vještine za budućnost**. U okviru **Europske godine vještina** pridružio se projektu **RES-SKILL**, u okviru kojeg se rudari prekvalificiraju za **sektor energije iz obnovljivih izvora**. S tim novim kvalifikacijama Nikola će biti spreman za moderno i čisto gospodarstvo.

© Vihren Georgiev, 2023

© Adobe Stock

Međutim, naša konkurentnost temelji se i na radnim uvjetima koji radnicima omogućuju da napreduju i usredotoče se na svoj posao. Komisija Ursule von der Leyen ostvarila je što je i obećala: sada imamo okvir EU-a koji će **pridonijeti primjerenosti minimalnih plaća**. Radnici, gdje god radili, trebali bi primati plaću koja omogućuje pristojan život.

Pojava novih oblika rada sa sobom donosi i izazove, primjerice kad je riječ o ostvarivanju radnih prava i socijalnoj zaštiti. Zbog toga smo predložili pravila za poboljšanje radnih uvjeta u radu putem platformi, kao što smo se i obvezali na početku mandata ove Komisije. U 2021. u EU-u je djelovalo više od 500 digitalnih platformi, putem kojih radi više od 28 milijuna ljudi. Većina njih su samozaposlene osobe, dok su ostali u osnovi radnici.

Utvrdili smo i pravila o **transparentnosti plaća** kako bi se ostvarilo temeljno načelo da **jednak rad zaslužuje jednaku plaću i za žene i za muškarce**. Uveli smo i **jamstvo za djecu** kako bi si obitelji kojima je potrebna pomoć mogle priuštiti skrb o djeci i kako bi majke i očevi mogli uskladiti poslovni i obiteljski život. Europa treba sve svoje talente.

Nakon dugo vremena ostvarili smo još jedan dugotrajni cilj: **uključivanje većeg broja žena u uprave europskih poduzeća**. Donošenjem Direktive o ženama u upravnim odborima, oko koje nije postignut dogovor cijelo desetljeće, naša je Unija **postavila cilj da žene zauzimaju 40 % položaja neizvršnih direktora u uvrštenim trgovačkim društvima**. To je dobra vijest za žene jer uklanja nevidljive prepreke. To je dobra vijest i za naše gospodarstvo jer su poduzeća koja prihvaćaju raznolikost uspješnija.

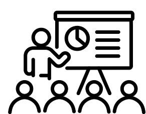

© Adobe Stock

Tijekom ovog mandata Komisija je predložila i nove inicijative protiv rasizma i antisemitizma, no i inicijative za LGBTIQ osobe, osobe s invaliditetom i Rome. Radili smo na boljoj Uniji u kojoj mogu napredovati svi Europljani, bez obzira na boju kože, vjeru, dob, spol i seksualnu orijentaciju.

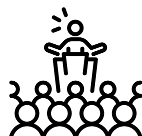

Cilj da **žene** zauzimaju **40 % položaja neizvršnih direktora** u uvrštenim trgovačkim društvima

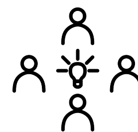
NAJVAŽNIJA POSTIGNUĆA

Komisija je izradila akcijski plan za provedbu **europskog stupa socijalnih prava**. Planom se utvrđuju jasni ciljevi koje EU treba ostvariti do 2030.: dosegnuti **stopu zaposlenosti od 78 %**, **jamčiti osposobljavanje svake godine za 60 % odraslih** i **smanjiti broj osoba izloženih riziku od siromaštva i socijalne isključenosti za najmanje 15 milijuna**.

Krajem siječnja 2024. predsjednica von der Leyen bila je sudomaćin **sastanka na vrhu socijalnih partnera u Val Duchesseu**, na kojem su se institucije EU-a i socijalni partneri okupili radi jačanja socijalnog dijaloga.

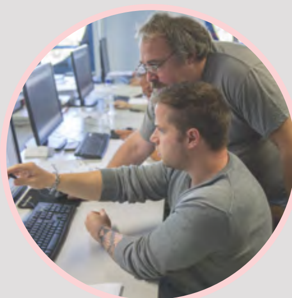
Kako bi se osiguralo buduće blagostanje i dobrobit u EU-u, vrlo je važno odgovoriti na izazove koje donosi demografska tranzicija. Komisija je predstavila **paket instrumenata o demografiji**. Paket se sastoji od četiri stupa: i. potpora za roditelje kako bi se bolje uskladile obiteljske težnje i plaćeni rad, ii. podrška i osnaživanje mlađih generacija, iii. osnaživanje starijih generacija i održavanje njihove dobrobiti i iv. rješavanje problema nedostatka radne snage upravljanjem zakonitim migracijama, prema potrebi.

Socijalni ciljevi EU-a do 2030.

2021. → 2030.

Do 2030. najmanje **78 %** stanovništva u dobi od 20 do 64 godine trebalo bi biti **zaposleno**

Do 2030. najmanje **60 %** odraslih trebalo bi svake godine **sudjelovati u osposobljavanju**

Do 2030. broj građana **izloženih riziku od siromaštva i socijalne isključenosti** trebao bi se smanjiti za barem **15 milijuna**

Gospodarstvo u interesu građana

GOSPODARSKA SITUACIJA

Gospodarstvo EU-a i dalje je iznimno otporno na uzastopne gospodarske šokove posljednjih godina.

Snažan gospodarski oporavak

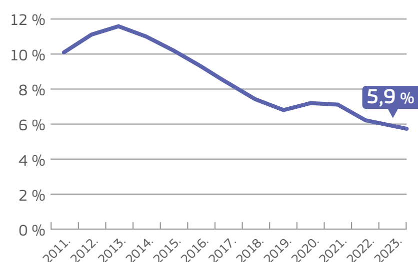
Od 2021. do 2023. (*) gospodarstvo EU-a oporavilo se za **10 %** u usporedbi s razinom iz 2020.

Ekspanzija

Ekspanziju je podržalo **snažno tržište rada**, pri čemu su stope nezaposlenosti dosegle rekordno nisku razinu, a zaposlenost se povećala.

Nezaposlenost

Ukupna stopa nezaposlenosti u EU-u, sezonski prilagođeni podaci

Izvor: Eurostat.

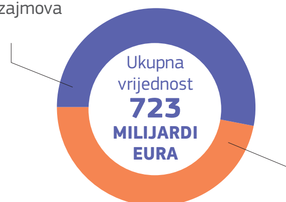
NEXTGENERATIONEU

Instrument NextGenerationEU nije služio samo kao odgovor na izazove pandemije bolesti COVID-19: **on je povijesna prilika za izgradnju gospodarstva u interesu svakog građanina i poduzeća u EU-u**.

Ulaganje

Zajedničko europsko ulaganje u vrijednosti od **više od 800 milijardi eura** za zdraviju, zeleniju i digitalniju Europu.

Mehanizam za oporavak i otpornost

Isplate

Ukupno je već isplaćeno gotovo **225 milijardi eura**, uključujući pretfinanciranje u iznosu od **67 milijardi eura**.

BDP

BDP EU-a bi samo zahvaljujući ulaganjima iz instrumenta NextGenerationEU u 2026. mogao narasti za otprilike **1,4 %** (**).

(*) To uključuje privremene podatke za 2023.
(**) To ne uključuje znatan učinak reformi kojima se potiče rast u planovima oporavka.

ULAGANJE U **VJEŠTINE**

Europska godina vještina

Programom vještina za Europu EU intenzivno ulaže u **cjeloživotno učenje** kako bi građani svoje vještine prilagodili promjenjivom tržištu rada.

Tijekom Europske godine vještina organizirano je više od **2000 događanja** i sastanaka čija su središnja tema bile vještine.

Fondovi

EU ulaže otprilike **65 milijardi eura** u programe za vještine, uglavnom u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost i Europskog socijalnog fonda plus.

Pakt za vještine

U 2022. je **dva milijuna** ljudi sudjelovalo u aktivnostima usavršavanja i prekvalifikacije u okviru Pakta za vještine.

U 2022. u okviru Pakta za vještine ažurirano je ili izrađeno **15 500** programa osposobljavanja.

JEDINSTVENO TRŽIŠTE

Već tri desetljeća gradimo naše snažno jedinstveno tržište, **najveće tržište na svijetu**, s izraženom socijalnom dimenzijom.

BDP

Iznosi

15 % svjetskog BDP-a

Procjenjuje se da je od njegova osnutka prije tri desetljeća BDP EU-a porastao za dodatnih 9 %.

Veličina

Uključuje

440 milijuna građana

23 milijuna poduzeća

Kako bi se sljedećim generacijama Europljana omogućio prosperitet, Komisija je donijela Preporuku o uspostavi **europskog jamstva za djecu**, kojom se svakom djetetu izloženom riziku od siromaštva osigurava pristup najosnovnijim pravima, a roditeljima pomaže da usklade poslovni i obiteljski život.

Zahvaljujući **financijskim sredstvima EU-a**, **objekt za čuvanje djece** u ciparskoj industrijskoj zoni Agios Athanasios mladim roditeljima, posebno ženama, omogućuje **da rade i zarađuju za život** dok je **djeci za to vrijeme osigurana skrb** u neposrednoj blizini radnog mjesta roditelja.

© Adobe Stock

© Adobe Stock

Komisija je pokrenula i **program potpore za zapošljavanje mladih**, čiji je cilj **sljedećoj generaciji osigurati lakši prelazak u svijet rada**. U središtu je te inicijative **pojačana Garancija za mlade**. Garancija za mlade osigurava da se **osobama mlađima od 30 godina ponudi posao, nastavak obrazovanja, pripravništvo ili naukovanje** u roku od četiri mjeseca od gubitka posla ili prestanka školovanja.

Od studenog 2022. imamo nova pravila koja će pridonijeti primjerenosti minimalnih plaća u zemljama sa **zakonskim minimalnim plaćama**, kojima se utvrđuju jasni kriteriji za određivanje i usklađivanje plaća. Pravilima se **promiče i više kolektivnog pregovaranja** te bolja provedba i praćenje.

Komisija je uvela i revolucionarna pravila o **transparentnosti plaća**, što će pridonijeti **uklanjanju razlike u plaći na temelju roda.** Pravila će pomoći u provedbi načela jednake plaće za žene i muškarce i **poboljšati pristup pravosuđu za žrtve diskriminacije u pogledu plaće**.

© Adobe Stock

Tijekom ovog mandata suzakonodavci su postigli i dogovor o novim pravilima kojima će se **kriminalizirati fizičko nasilje te psihološko, ekonomsko i seksualno nasilje nad ženama u cijelom EU-u**.

Radi poboljšanja zdravlja i sigurnosti na radu Komisija je utvrdila **strateški okvir EU-a za zdravlje i sigurnost na radu za razdoblje 2021. – 2027.**

Predstavili smo nekoliko prijedloga za ograničavanje rizika s kojima se radnici suočavaju zbog izloženosti opasnim tvarima, uključujući azbest, olovo, diizocijanate i druge **karcinogene, mutagene i reproduktivno toksične tvari**.

Zahvaljujući lokalnom i nacionalnom „Planu za borbu protiv beskućništva”, u razdoblju od 2021. do 2023. u Košicama u Slovačkoj **dom je dobilo 37 obitelji** koje su bile u trajnom beskućništvu. Uz **potporu Europskog socijalnog fonda** lokalne nevladine organizacije pod vodstvom Zaklade DEDO pomogle su obiteljima da pronađu i zadrže dom.

© Nadácia DEDO, 2021

Komisija je predložila i **novi sveobuhvatni pristup mentalnom zdravlju**. Plan je usmjeren na najranjivije skupine, kao što su djeca, mladi i starije osobe, a uključuje **20 vodećih inicijativa i financijska sredstva u iznosu od 1,23 milijarde eura** za obrazovanje i informiranje.

Komisija je postavila temelje za izgradnju **Unije ravnopravnosti**. Zajedno sa strategijom za rodnu ravnopravnost uspostavili smo prvi **akcijski plan za borbu protiv rasizma** i prvu **strategiju EU-a za borbu protiv antisemitizma i njegovanje židovske kulture**. Komisija je donijela i prvu **strategiju za LGBTIQ osobe**. U listopadu 2020. ojačali smo okvir za potporu **Romima** u EU-u.

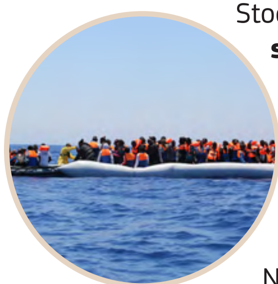

U ožujku 2021. donijeli smo **Strategiju o pravima osoba s invaliditetom** za razdoblje **2021. – 2030.** Suzakonodavci su već postigli dogovor o prijedlogu Komisije o **europskoj iskaznici za osobe s invaliditetom** i **europskoj parkirnoj karti za osobe s invaliditetom**.

Suzbijanje nezakonitih migracija

Europa je kontinent čiju su povijest oblikovali mnogi narodi. Uvijek ćemo dosljedno ispunjavati svoje obveze pružanja sigurnosti osobama koje traže međunarodnu zaštitu i ponosni smo što nudimo zakonite migracijske putove koji će koristiti i europskim društvima i gospodarstvima. Međutim, iz prošlih kriza u kojima je dosad nezabilježen broj izbjeglica i nezakonitih migranata ušao u EU postalo je jasno da Europa nema odgovarajuće instrumente za suočavanje s pritiscima.

Stoga smo se na početku mandata ove Komisije obvezali uspostaviti **zajednički sustav za bolje upravljanje migracijama u EU-u**. Zbog toga smo predstavili novi **pakt o migracijama i azilu**.

Nakon složenih političkih i pravnih pregovora države članice i Europski parlament postigli su dogovor o tom sveobuhvatnom skupu pravila, **što Europi daje novi zamah** nakon desetljeća blokada i stagnacije.

Novim pravilima **osigurat ćemo bolju kontrolu naših vanjskih granica**. **Postupci azila i vraćanja te postupci na granici postat će brži i učinkovitiji**, uz stroža vremenska ograničenja i stroža pravila za ograničavanje zlouporabe ili naknadnih zahtjeva, uz potrebna jamstva za pojedince. Odluke o vraćanju za osobe koje nemaju pravo boravka izdavat će se odmah.

Grčka je pionir **integracijskog projekta koji se financira iz instrumenta** NextGenerationEU i u okviru kojeg se **izbjeglice i migranti**, uključujući osobe s invaliditetom, **osposobljavaju u području zaštite od požara i potresa**. Projekt je zbližio lokalno stanovništvo i migrante u suočavanju sa zajedničkim problemima.

© Ministarstvo migracija i azila Helenske Republike

Osim toga, sada imamo jasnija pravila o odgovornosti država članica, uz **poboljšane mjere za ograničavanje sekundarnih kretanja**.

Države članice pružat će jedne drugima potporu u okviru fleksibilnog, ali trajnog mehanizma solidarnosti. Svaka od njih moći će odabrati vrstu solidarnosti koju želi pružiti. Naša je Unija sada bolje opremljena za upravljanje migracijama.

Usporedno s izradom učinkovitijeg zakonodavstva Komisija je u ovom mandatu podržala države članice u odgovoru na **neposredne izazove**, od povećanog broja dolazaka na Sredozemlju do instrumentalizacije migracija u Bjelarusu, uz operativnu potporu i pomoć agencija EU-a. Nadalje, izgradili smo **partnerstva s trećim zemljama** radi borbe protiv krijumčarenja i povećanja broja vraćanja.

Na primjer, sveobuhvatno partnerstvo koje smo potpisali s **Tunisom** donosi obostrane koristi koje nadilaze migracije, od energetike i obrazovanja do vještina i sigurnosti. Ono će poslužiti kao primjer sporazuma koji će se potpisati s drugim partnerskim zemljama kako bi se potaknula suradnja i poboljšalo upravljanje migracijama.

NOVI PAKT O MIGRACIJAMA I AZILU: VREMENSKI OKVIR I GLAVNA POSTIGNUĆA

NAJVAŽNIJA POSTIGNUĆA

Novim paktom o migracijama i azilu Komisija je utvrdila stroge odredbe za pronalaženje dugoročnog i održivog rješenja za **izgradnju zajedničkog sustava EU-a za upravljanje migracijama**. Novim pravilima osigurat će se **pouzdano i pravedno upravljanje migracijama i azilom**.

Jedan je od ključnih elemenata pakta pravedna podjela **odgovornosti** i **solidarnosti.**

Novim pravilima pojasnit će se **kriteriji za odobravanje međunarodne zaštite i prava i obveze izbjeglica te će se uvesti stroža pravila za sankcioniranje nedopuštenih kretanja unutar EU-a**.

Maloljetnicima bez pratnje odmah će se pružiti pomoć, a države članice osigurat će da tražitelji azila s utemeljenim zahtjevima imaju **pravo na rad**.

Kako bi Unija ostala konkurentna, Europska komisija predložila je mjere za **privlačenje vještina i talenata** koji su potrebni našim gospodarstvima i društvima.

Direktiva o plavoj karti omogućuje visokokvalificiranim radnicima iz trećih zemalja da iskoriste ubrzane postupke prihvata kako bi stigli u EU i pridonijeli njegovoj gospodarskoj konkurentnosti.

Novom **Direktivom o jedinstvenoj dozvoli** predviđena su zajednička prava za radnike iz trećih zemalja u pogledu radnih uvjeta, socijalne sigurnosti, priznavanja kvalifikacija i poreznih olakšica.

© Adobe Stock

Komisija provodi inovativna **partnerstva za privlačenje talenata** s ključnim partnerskim zemljama, uključujući Maroko, Tunis, Egipat, Bangladeš i Pakistan. Partnerstva će građanima tih zemalja omogućiti da se zaposle, studiraju i osposobljavaju u EU-u te da razviju nove vještine koje će kasnije moći iskoristiti u svojim zemljama podrijetla.

Tijekom ovog mandata Komisija je predstavila **četiri akcijska plana** za glavne migracijske rute: **središnje Sredozemlje, zapadni Balkan, zapadno Sredozemlje i Atlantik te istočno Sredozemlje**. Kad se Italija u ljeto 2023. suočila s naglim porastom broja nezakonitih dolazaka, predsjednica **von der Leyen** iznijela je **plan od deset točaka za Lampedusu**.

© Adobe Stock

Ti akcijski planovi polučili su rezultate. Broj dolazaka na zapadnom Balkanu 2023. **smanjio se za 31 % u odnosu na 2022.**

Komisija je državama članicama pružila i **financijsku potporu**. Iz Fonda za azil, migracije i integraciju (u razdoblju 2019. – 2023.) isplaćeno je otprilike 6 milijardi eura za potporu državama članicama u upravljanju migracijama; 3 milijarde eura iz Fonda za unutarnju sigurnost – granice i vizna politika (u razdoblju 2019. – 2020.) osigurano je za upravljanje granicama; a iznos od milijarde eura iz Fonda za unutarnju sigurnost – policija (u razdoblju 2019. – 2020.) iskorišten je za jačanje sigurnosti.

Na međunarodnoj konferenciji u Bruxellesu **kojoj su se pridružile zemlje iz cijelog svijeta** Komisija je objavila poziv na djelovanje za globalni savez za borbu protiv krijumčarenja migranata. Istodobno smo predložili i **nove propise za borbu protiv krijumčarenja migranata i njegovo sprečavanje** te ažurirali 20 godina star zakonodavni okvir kako bi se uvela minimalna pravila za borbu protiv neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka u EU-u.

Jačanje demokracije i vladavine prava

Na početku mandata Komisija Ursule von der Leyen obvezala se na **davanje prioriteta vladavini prava i na novi poticaj europskoj demokraciji**. Mnogi događaji u našoj Uniji i izvan nje potvrdili su da smo bili u pravu **i da demokraciju ne smijemo uzimati zdravo za gotovo**. Svakog se dana iznova moramo boriti za nju. Komisija je izradila zakonodavne propise za obranu i jačanje demokracije, borbu protiv vanjskog upletanja, borbu protiv dezinformacija i zaštitu slobode i pluralizma medija te sigurnosti novinara.

Osim toga, poduzeli smo dosad nezabilježene mjere za očuvanje vladavine prava u svim državama članicama. Uveli smo **godišnje izvješće o vladavini prava** s prilagođenim preporukama po državama članicama kako bi se spriječile povrede i dodatno ojačalo područje vladavine prava. Kad dijalog nije bio dovoljan, upotrijebili smo sve alate koji su nam bili na raspolaganju, uključujući **postupke zbog povrede prava ili mehanizam proračunske uvjetovanosti**. To omogućuje suspenziju plaćanja iz proračuna EU-a u slučaju nepoštovanja vladavine prava u državi članici. Na zahtjev Komisije ta je odredba aktivirana za **Mađarsku**.

© Adobe Stock

Odlučno smo se uhvatili ukoštac s izazovima za vladavinu prava kako bismo zaštitili našu europsku demokraciju i naša slobodna i otvorena društva.

NAJVAŽNIJA POSTIGNUĆA

© Adobe Stock

Akcijskim planom za europsku demokraciju Komisija je poduzela konkretne korake za promicanje slobodnih i poštenih izbora, jačanje slobode medija i suzbijanje dezinformacija.

Komisija je utvrdila propise o **političkom oglašavanju**, biračkim pravima i financiranju stranaka. Nakon što ti propisi stupe na snagu, **politički oglasi morat će se označiti kao takvi i trebat će se jasno naznačiti tko ih plaća**.

© Adobe Stock

Europskim aktom o slobodi medija Komisija je prvi put utvrdila skup zajedničkih mjera za zaštitu slobode i pluralizma medija u Europi, među ostalim za zaštitu uredničke neovisnosti i medijskog pluralizma te osiguravanje neovisnog funkcioniranja javnih medija.

© Adobe Stock

© Adobe Stock

Postupci zbog povrede prava ključan su instrument za zaštitu vladavine prava, a zahvaljujući **novom mehanizmu uvjetovanosti** EU sada ima ovlast **uskratiti sredstva iz fondova EU-a u slučaju kršenja vladavine prava**.

Kako bi se učinkovito suzbio rizik od **korupcije**, Komisija je u svibnju 2023. donijela paket **mjera za borbu protiv korupcije**, koje uključuju pravila kojima se kriminaliziraju kaznena djela korupcije i usklađuju kazne u cijelom EU-u. Kretanja relevantna za borbu protiv korupcije sada pratimo putem godišnjeg izvješća o vladavini prava.

© Adobe Stock

© Adobe Stock

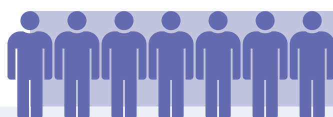
Komisija je prvi put utvrdila zajedničke zaštitne mjere **za zaštitu slobode i pluralizma medija u Europi** i uvela zakonodavne propise **koji novinare i borce za ljudska prava štite od strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja (engl. *Strategic Lawsuits against Public Participation*, SLAPP)**.

Komisija je predložila osnivanje **etičkog tijela koje bi obuhvaćalo sve institucije EU-a** i koje će utvrditi etičke standarde za sve institucije i osigurati redovitu koordinaciju među njima.

© Adobe Stock

Zaključili smo mehanizam suradnje i provjere koji je uveden u trenutku pristupanja **Bugarske i Rumunjske** kao prijelazna mjera za olakšavanje napretka u području reforme pravosuđa i borbe protiv korupcije. Te su dvije države članice postigle izniman napredak i bilo je ispravno zaključiti taj mehanizam.

Više od **700 000** sudionika

49 prijedloga

95 % daljnjih koraka u vezi s mjerama s Konferencije u okviru naše nadležnosti

Kako bi se ojačao angažman građana, Komisija je imala vodeću ulogu na **Konferenciji o budućnosti Europe**. Više od pet milijuna jedinstvenih korisnika posjetilo je digitalnu platformu Konferencije. Više od 700 000 sudionika sudjelovalo je na događanjima širom Unije.

Na kraju Konferencije, 9. svibnja 2022., sudionici su predstavili izvješće koje je sadržavalo **49 prijedloga** o temama kao što su sigurnost, digitalna transformacija, obrazovanje, kultura, mladi, sport itd.

Komisija je djelovala na temelju gotovo 95 % mjera predloženih na Konferenciji o budućnosti Europe koje su u njezinoj nadležnosti. Programi rada Komisije za 2023. i 2024. temelje se na rezultatima Konferencije.

Komisija je također nadogradila portal **Iznesite svoje mišljenje**, koji je sad jedinstvena ulazna točka za sve naše alate za uključivanje građana.

Ostvarili smo važan napredak u ključnim zakonodavnim predmetima i **donijeli više od 840 prijedloga**. Zahvaljujući učinkovitoj suradnji s Europskim parlamentom i Vijećem Europske unije **postignut je dogovor o gotovo 75 % svih zakonodavnih prijedloga ove Komisije**.

Snažnija i odvažnija Europa u svijetu

Posljednjih je godina Komisija Ursule von der Leyen mnogo puta pokazala kako se **u suradnji s prijateljima i partnerima** mogu prevladati golemi izazovi. Sposobnost EU-a da uspostavi snažne saveze u cijelom svijetu pridonijela je jačanju uloge Europe na globalnoj razini.

Prvi posjet sadašnjeg Kolegija povjerenika bio je posjet Africi. Rad Komisije predsjednice von der Leyen doveo je **odnose sa Sjedinjenim Američkim Državama na novu razinu**, zahvaljujući bliskoj suradnji za potporu Ukrajini te u području energetike, klimatske politike, trgovine i tehnologije.

Pridonio je i redefiniranju odnosa s **Ujedinjenom Kraljevinom** nakon Brexita. Dogovorili smo **Windsorski okvir**, zahvaljujući kojem su odnosi s jednim od naših najvažnijih partnera u Europi ponovno krenuli u pozitivnom smjeru.

Razvili smo novu generaciju partnerstava s pomoću strategije **Global Gateway**, najvećeg europskog globalnog programa ulaganja u povijesti. Ponudili smo strategiju Global Gateway u vrijednosti od **300 milijardi eura** kako bi se ostvarila kvalitetna ulaganja i infrastrukturni projekti koji **poštuju visoke okolišne i socijalne standarde i pridonose otvaranju radnih mjesta i ostvarivanju rasta na lokalnoj razini**.

Cilj je strategije Global Gateway razvoj **partnerstava koja koriste svima**, uzimajući u obzir interese naših partnera i EU-a u geopolitičkoj perspektivi.

I rezultati su već tu. **Odabrano je više od 200 vodećih projekata** u vrijednosti od 66 milijardi eura, od čega valja izdvojiti strateška partnerstva za sirovine s Namibijom, Čileom i Argentinom, suradnju u području vodika iz obnovljivih izvora s Marokom i Egiptom i digitalni podmorski kabelski sustav pod nazivom Medusa, koji povezuje EU sa sjevernoafričkim zemljama. U planu su još mnogi drugi projekti.

Dosad najveći europski globalni program ulaganja

Vrijednost
300
milijardi eura

Odabrano je više od
200
vodećih projekata

Global Gateway podupire ambiciozan **projekt koridora Lobito**. Koridor će povezivati južni dio Demokratske Republike Konga (DR Kongo), sjeverozapadni dio Zambije i luku Lobito u Angoli. Time će se **poboljšati kretanje robe i mobilnost građana, što će unaprijediti pristup DR Konga i Zambije globalnim tržištima**.

U okviru pristupa Tima Europa, tj. suradnje institucija EU-a i država članica EU-a, strategija Global Gateway podupire čistu i digitalnu tranziciju u cijelom svijetu, ali i povećava utjecaj EU-a na svjetskoj sceni.

Europa učvršćuje svoju reputaciju pouzdanog dugoročnog partnera i radi na obostranoj koristi.

GLOBAL GATEWAY: PET PRIORITETA ZA ULAGANJE

DIGITALIZACIJA

EU podržava otvoren i siguran internet

KLIMA I ENERGIJA

EU potiče ulaganja i pravila kojima otvara put prelasku na čistu energiju

PROMET

EU podržava sve vrste zelenog, pametnog i sigurnog prijevoza

ZDRAVLJE

EU pridonosi jačanju lanaca opskrbe i lokalne proizvodnje cjepiva

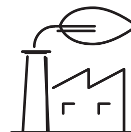
OBRAZOVANJE I ISTRAŽIVANJE

EU ulaže u visokokvalitetno obrazovanje, s posebnim naglaskom na djevojčicama i ženama te ranjivim skupinama

NAJVAŽNIJA POSTIGNUĆA

Komisija Ursule von der Leyen učvrstila je svoju ulogu **svjetskog predvodnika u djelovanju u području klime Europskim zelenim planom** i intenzivnim nastojanjima da naši partneri iz cijelog svijeta ispune **obveze iz Pariškog sporazuma**.

Sklopili smo **zelene saveze i zelena partnerstva** s bliskim partnerima kao što su Kanada, Japan, Maroko, Norveška i Republika Koreja; pokrenuli smo **partnerstva za pravednu energetsku tranziciju** s Južnom Afrikom, Senegalom, Indonezijom i Vijetnamom, kako bismo tim zemljama pomogli u čistoj tranziciji.

Komisija Ursule von der Leyen nastojala je **da naša europska obitelj bude potpuna.** U prosincu 2023. Europsko vijeće dalo je zeleno svjetlo za početak pristupnih pregovora s **Ukrajinom** i **Moldovom**. U 2022. započeli smo pregovore o pristupanju s **Albanijom** i **Sjevernom Makedonijom**; a **Bosni i Hercegovini** i **Gruziji** dodijeljen je status zemalja kandidatkinja za članstvo u EU-u.

Nadalje, s financiranjem u iznosu od 6 milijardi eura, Komisijin **plan rasta za zapadni Balkan** donijet će neke koristi od članstva prije pristupanja i **potaknuti gospodarski rast** na zapadnom Balkanu.

Nakon razdoblja obilježenog neslaganjima, Komisija je **odnose između EU-a i SAD-a vratila na pravi put**. U 2021. pokrenuli smo **Vijeće za trgovinu i tehnologiju EU-a i SAD-a (TTC)**, koje je postalo glavni forum za bilateralne razmjene. Unaprijedili smo dijalog u okviru **Vijeća za energetiku EU-a i SAD-a** i osnovali novu radnu skupinu za energetsku sigurnost. Blisko smo surađivali u našoj **zajedničkoj predanosti potpori Ukrajini** u njezinu ratu protiv ruske agresije.

Nakon **brutalnih terorističkih napada Hamasa na Izrael** najoštrije smo osudili Hamas. Zalažemo se za pravo Izraela na obranu i ponovno smo naglasili potrebu da se to učini u skladu s međunarodnim pravom i međunarodnim humanitarnim pravom **kako bi se osigurala zaštita civilnog stanovništva**.

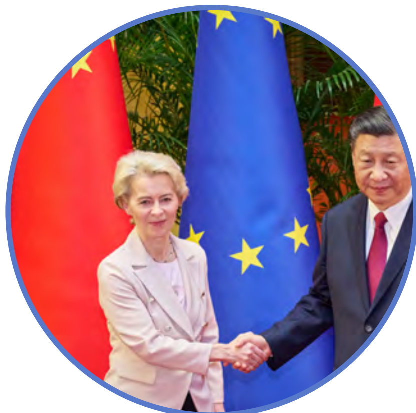
S intenziviranjem tog sukoba hitno smo krenuli u pružanje humanitarne pomoći palestinskom narodu u Gazi. U listopadu 2023. **učetverostručili smo izvanrednu pomoć Palestincima, među ostalim i namjenskom operacijom humanitarnog zračnog mosta.**

Odonda smo s više od **40 letova** isporučili više od **1700 tona** humanitarne pomoći, uključujući medicinske potrepštine, skloništa, prehranu, logističke materijale i autobuse.

I dalje smo u potpunosti predani suradnji s regionalnim i međunarodnim partnerima kako bi se spriječila eskalacija sukoba i postiglo trajno rješenje na temelju dvodržavnog rješenja.

Trgovina je ostala stabilna zahvaljujući rekordnom broju trgovinskih sporazuma (42 sporazuma o povlaštenoj trgovini sa 74 zemlje). Komisija je u ovom mandatu **zaključila pregovore o pet modernih trgovinskih sporazuma**: tri sporazuma o slobodnoj trgovini nove generacije s **Novim Zelandom, Čileom i Kenijom**, koji odražavaju našu trgovinsku strategiju i strategiju održivog razvoja, uključujući visoke standarde zaštite okoliša i socijalnih prava; zaključen je i naš prvi sporazum o održivim ulaganjima s **Angolom** i sporazum o protoku podataka s **Japanom**.

Komisija je razvila **novu strategiju o odnosima s Kinom koja je usmjerena na uklanjanje rizika**, a ne na prekid odnosa. Održavali smo međusobnu komunikaciju i zajedno radili na odgovoru na zajedničke izazove kao što su klimatske promjene. Dosljedno smo upozoravali na sve lošije **stanje ljudskih prava**. Uz to, uspostavili smo mjere za rješavanje sigurnosnih pitanja, bilo da je riječ o 5G mrežama, izravnim stranim ulaganjima, kontrolama izvoza ili mjerama za suzbijanje gospodarskih poremećaja i odvraćanje od gospodarske prisile.

Suradnja cijele Unije

Komisija radi na ujedinjenijoj i snažnijoj Europi svakodnevno od početka mandata. Kod kuće smo prebrodili dosad nezabilježene krize.

Na svjetskoj sceni naš pristup Tima Europa pridonio je strateški jačem, odlučnijem i ujedinjenijem nastupu EU-a.

U ovom mandatu stvorena je istinska geopolitička unija, u okviru koje smo pružili potporu Ukrajini, suprotstavili se ruskoj agresiji, zalagali se za poredak utemeljen na pravilima i ulagali u partnerstva.

Obećali smo da ćemo biti odvažni i ambiciozni. U tome smo ustrajali i uspjeli.

Ured za publikacije
Europske unije

PDF ISBN 978-92-68-12895-4 doi:10.2775/226460 NA-05-24-113-HR-N